

JÁRÁSI HIVATALOK ÁLLAMIGAZGATÁSI FELADAT- ÉS HATÁSKÖRE

Az Infojegyzet célja, hogy átfogó képet adjon a járási hivatalokhoz telepített államigazgatási feladat- és hatáskörök rendszeréről, valamint bemutassa az átszervezéssel kapcsolatos szakmai véleményeket.

- A járás eredetileg a magyar közigazgatás és igazságszolgáltatás évszázados intézménye volt.
- 2013. január 1-től létrehozták a fővárosi és megyei kormányhivatalok kirendeltségeiként működő járási hivatalokat.
- A helyi önkormányzatok államigazgatási feladat- és hatáskörei folyamatosan változnak 2010 óta.
- A Kormány a közigazgatás legfőbb szerve, törvényben meghatározottak szerint államigazgatási szerveket hozhat létre. »Magyarország Alaptörvénye, 15. cikk (2)«
- A járások és a kormányablakok váltak a központi kormányzat legközvetlenebb megjelenési formájává, arcává. (Barta Attila, 2015.)

A Kormány 2010-ben célul tűzte ki a közigazgatás reformját, az átlátható és hatékony államszervezet kialakítását, a „jó állam” megteremtését ([Magyary Zoltán közigazgatás-fejlesztési program](#)). A fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvénymódosításokról szóló [2010. évi CXXVI. törvény](#) alapján létrejöttek a fővárosi és megyei kormányhivatalok, a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervei. 2011-től az ország több pontján kormányablakok nyíltak, melyek a fővárosi és megyei kormányhivatalok integrált ügyfélszolgálati irodái ([515/2013. \(XII. 30.\) Korm. rendelet](#) a kormányablakokról).

2013. január 1-én a hatékony, költségtakarékos és ügyfélközpontú területi közigazgatás megteremtése érdekében létrehozták a járásokat. A járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló [2012. évi XCIII. törvény](#) a járási és kerületi hivatalokat a fővárosi és megyei kormányhivatalok kirendeltségévé tette. A korábban az önkormányzatok által ellátott államigazgatási ügyek egy részét a járási hivatalok vették át. Az önkormányzati és az államigazgatási feladatok határozottabb szétválasztásával, a járási hivatalok felállítása óta csökkentek a települési önkormányzatok tisztviselőinek államigazgatási feladatai.

A 2014-ben indult Államreform II. program fontos elemei:

- az állami szolgáltatások reformja;
- a területi közigazgatás átalakításának folytatása;
- a kormányhivatali szervezetrendszeren kívül eső egyes területi államigazgatási szervek kormányhivatalokba történő integrálása.

A Kormány a javaslattevő, véleményező és tanácsadói tevékenység elvégzésére hozta létre az Államreform Bizottságot ([1602/2014. \(XI. 4.\) Korm. határozat](#) az Államreform Bizottság felállításáról). Az [1744/2014.\(XII.15.\) Korm. határozat](#) a területi államigazgatási szervezetrendszer átalakításához kapcsolódó újabb intézkedésekről alapján 2015. április 1-től megtörtént egyes területi államigazgatási szervek fővárosi és megyei kormányhivatalokba történő integrálása, bizonyos szociális ellátások ügyeit a járási hivatalok vették át.

A területi államigazgatás várható fejlesztési irányait 2020-ig a „Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztési Stratégia 2014-2020” ([KKFS](#)) tartalmazza (ld. [1052/2015. \(II. 16.\) Korm. határozat](#)).

A JÁRÁSI HIVATALOK MŰKÖDÉSE

2015. április 1-től **egységes kormányhivatali struktúra jött létre**, melynek során a minisztériumok területi közigazgatási szerveit beintegrálták a kormányhivatalokba és a járási hivatalokba. A [66/2015. \(III. 30.\) Korm. rendelet](#) a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szabályozása szerint átalakult a területi kormányhivatal modellje.

A **járási hivatalok feladataikat** az illetékességébe tartozó települések tekintetében **elláthatják**:

- a járási hivatal kirendeltségén;
- állandó települési ügysegéddel;
- ideiglenes települési ügysegéddel.

A fővárosi és megyei kormányhivatal és a járási hivatalok szakmai feladatellátásának feltételeit **kormány megbízott** biztosítja. A járási feladat- és hatáskörök címzettje a **járási hivatal vezetője**, ő gondoskodik a kormány megbízott által meghatározott feladatok ellátásáról is.

HATÁSKÖR-RACIONALIZÁLÁS

A Kormány a járási (fővárosi kerületi) hivatalok megerősítéséről, valamint az ehhez szükséges hatáskör-racionalizálásról szóló [1959/2015. \(XII. 23.\)](#) határozatában a területi államigazgatás működési hatékonyságának növelése érdekében a **kormányhivatalok feladatainak racionalizálásával a járási (fővárosi kerületi) hivatalok megerősítését tűzte ki célul**.

Ezért szükségesnek tartja:

- a megyei (fővárosi) és a járási (fővárosi kerületi) **feladat- és hatásköri szintek felülvizsgálatát**;
- a fővárosi és megyei kormányhivatalok és a járási (fővárosi kerületi) hivatalok, valamint ezen szervek feladatellátásával összefüggésben a **másodfokú hatáskörében eljáró központi hivatalok hatáskör-racionalizálását**;

- a központi és területi **államigazgatási feladatellátás szintjeinek**, valamint az ezzel összefüggő **jogorvoslati szintek átalakítását**.

A hatáskör racionalizálással kapcsolatos feladatok elvégzésének határideje 2016. július 1. volt.

Az államigazgatás tervezett átszervezéséhez tartozik az állami tisztviselői kar létrehozása, egy béremelési program, valamint 91 központi államigazgatási szerv hatáskörének átadása a kormányhi-

vataloknak, illetve azok betagozódása a minisztériumokba. Az állami tisztviselői karba első körben a járási hivatalok munkatársait vonják be. A Kormány elképzelése szerint "minisztériumok – kormányhivatalok – járási hivatalok" hármasa biztosítja majd az új világos és átlátható államigazgatási struktúrát (Lázár János: [Kormányinfó 35, 2015. december 16.](#))

A **KKFS** is **szorgalmazza az államigazgatási és önkormányzati feladatok szétválasztását**, további feladatoknak a járásokhoz való telepítését. A 2014-2020-as tervezési ciklusban a járási hivatalokat multifunkciós igazgatási központokká tervezik átalakítani, ennek érdekében meg kell erősíteni szervezetüket.

„A Kormány elkötelezett szándéka, hogy 2020-ra a magyar közigazgatás szervezetten, következetes és átlátható intézményi struktúrában, korszerű és ügyfélbarát eljárásrenddel, mindenki számára elérhetően; professzionálisan, nemzeti hivatástudattal rendelkező, szakmailag felkészült, etikus és motivált személyi állománnyal, modern szervezeti keretek között; és költséghatékonyan, a lehető legkisebb adminisztratív tterherrel, versenyképes szolgáltatási díjakkal és rövid ügyintézési határidőkkel működjön, azaz létrejöjjön az emberek bizalmát élvező szolgáltató állam.”

([1052/2015. \(II. 16.\)](#))

Korm. határozat)

SZAKMAI VÉLEMÉNYEK

- A járási hivatali rendszer finomhangolása elkerülhetetlen folyamat. A jegyzők szerepköre az önkormányzati reform következtében átalakult, így a járások további államigazgatási feladatokat kaphatnak. Jelenleg több feladat- és hatáskör párhuzamosan jelenik meg a helyi szereplőknél, amit megfelelő jogi szabályozással rendezni kell **(Bércesi Ferenc, 2014.)**.
- Az európai országokban nem jött létre egységes modell az államigazgatási hatósági szolgáltatások ellátásának területén. Általánosságban nem jellemző már a helyi önkormányzatokra vagy a közvetett közigazgatás felé történő kiszervezés, sokkal inkább az államigazgatási rendszeren belüli racionalizálás és az elektronikus ügyintézés irányába való elmozdulás figyelhető meg. A hazánkban bevezetett államigazgatási hatósági szolgáltatási modell egy centralizált és integrált államigazgatási szervezetrendszer takar, kevésbé építve a települési önkormányzatokra, viszont felszabadította a jegyzői igazgatási kapacitást. A modell előnye az ügyfélközeltség előtérbe helyezése, de a reform nem egyszerűsítette a szisztémát. *„A közigazgatási racionalitás helyébe inkább a kormány területi politikájának erőteljesebb érvényesíthetősége lépett, ide értve a helyi önkormányzati autonómia visszaszorítását is.”* **(Balázs István, 2015.)**
- Az ügyfelek nem érzékelik a közigazgatási reformok pozitív hatásait, az ügyintézés módja és körülményei nem javultak az utóbbi években. A közigazgatásban dolgozó köztisztviselők nincsenek megbecsülve, továbbképzésük nem megoldott, ezért elhivatottságuk sem erősebb a korábbiánál. *„A közigazgatás egyik szereplője számára sincsenek egyelőre megteremtve azok a feltételek, amelyek alapot adhatnának a közigazgatási reform mindennapi életünkben való tényleges megjelenésének és a Program végső céljának kikiáltott*
szolgáltató jellegű közigazgatásnak.” **(Balogh Györgyi, 2015.)**
- Az államigazgatási szervezeti integráció mellett látens dezintegráció is zajlott az elmúlt években. A kormányzat kevesebb államigazgatási szervvel kívánja megvalósítani a növekvő feladathalmazt. A dekoncentrált államigazgatás kormányhivatalokon kívüli szereplőit integrálni kell, szükséges a megyei-járási hivatalok feladatainak újragondolása, de kérdéses hogy ez milyen ütemben történjen. Szükségességnek látszik a kormányablakok és a járási ügysegédek által kezelhető ügyek körének bővítése. *„A területi kormányhivatal az újradefiniált közigazgatási középszint gravitációs központja lett, a kormányzat rajta keresztül kívánja a rendszerváltás nyomán szilánkosra hasadt területi államigazgatást egy egységbe gyúrni.”* **(Barta Attila, 2015.)**
- A járási hivatalvezető hasonló szerepet tölt be, mint a településeken a jegyző. Az egységes feladat- és hatáskör kialakításával hatékonyabb az erőforrások felhasználása, az átvett feladatok biztosítása és a hatósági eljárások intézésének gyorsasága. Utóbbi erősíti a szakhatósági rendszer átalakítása is. **(Kovács – Pilz, 2015.)**
- A 2015. április 1-i változások óta a járási hivatalok ügyintézőire nagy munkateher hárul, az adminisztratív feladatok miatt érdemi munkára alig van lehetőségük. Az ügysegédektől nem várható el hogy valamennyi ügytípusban megfelelő szakismerttel rendelkezzenek. A kormányablakok ügyintézői gyakran csak továbbítják a beadványokat más szervek felé. Problémát okoz az önkormányzatoktól a járási hivatalok részére történő vagyonátadás is (pl. ingatlanok). A szerzők alapvetően nem zárkoznak el az önkormányzati és az államigazgatási feladatok szétválasztásától. **(Kasza Mónika – Mezey Nándor Lajos – Mitták Tünde, 2015.)**

STATISZTIKAI ADATOK

Járások száma	Kormányablakok száma	Ügysegédek száma	Kormányhivatalok száma	Kormányhivatali tisztviselők száma
197	257	kb. 900 fő	20	kb. 35 000 fő

Forrás: Infoszolg/Barta Attila 2015; Kovács - Pilz, 2015.; kormányablak.hu (2016.05.25.)

- 197 járás: 174 vidéki + 23 fővárosi (kerületi);
- a Kormány a közeljövőben 270-280-ra emelné a kormányablakok számát;
- 2015-ben 2 403 településen dolgozott a 900 települési ügysegéd;
- 2015. márciusában 31 600 tisztviselő dolgozott a 20 kormányhivatalban, 2015. április 1. után számuk 3 000-rel növekedett.

Források:

- Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztési Stratégia 2014-2020 – kormany.hu
- Balázs István: Az államigazgatási hatósági szolgáltatások közigazgatás-szervezési modelljei – Új Magyar Közigazgatás, 2015.3.
- Balogh Györgyi: Gondolatok a magyar közigazgatás reformjáról – Új Magyar Közigazgatás, 2015.4.
- Barta Attila: A területi államigazgatást érintő 2015. évi integrációs folyamatok – Új Magyar Közigazgatás, 2015.3.
- Bércesi Ferenc: A területi közigazgatás szervezetfejlesztésének tapasztalatai – In: Fenntartható önkormányzatok a Dél-Dunántúlon, Budapest, NKE-PTE, 2014., 23-35. oldal
- Kasza Mónika – Mezey Nándor Lajos – Mitták Tünde: Három csapás a jegyzőkre – [Jegyző és Közigazgatás, 2015.5.](#)
- Kovács Zoltán – Pilz Tamás: A területi államigazgatás 2015. évi integrációja – Új Magyar Közigazgatás, 2015.3.
- Pálné Kovács Ilona: Jó kormányzás és decentralizáció: akadémiai székfoglaló – [Budapest, MTA, 2014.](#)
- Pilz Tamás: Magyarország területi államigazgatásának átalakítása, annak folytatása és az eddigi tapasztalatok – In: XIII. Országos Jegyző-Közigazgatási Konferencia, Keszthely, 2015.09.16-18. – KÖZSZÖV, 2015.
- Területi államigazgatási szervezetrendszer: Infojegyzet 2015/1. – [Infoszolg, 2015.](#)
- A járások a közigazgatásban: Elemzés – [Infoszolg, 2012.](#)
- Addressing public administration reform in Hungary – In: [Hungary: Towards a Strategic State Approach, OECD 15 Jan 2015.](#)

Készítette: dr. Draskovich Edina
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA
KÖZGYŰJTEMÉNYI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI IGAZGATÓSÁG

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486

Az információs jegyzet az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.
A dokumentum az összeállítás elkészültének időpontjában fennálló aktuális helyzetet mutatja be.
Az információs jegyzet szerzői jogvédelem alatt áll.